

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

05.12.2013 nr LVK-M-0007

**Tartu linna munitsipaalpõhikooli ja -gümnaasiumi
vastuvõtu tingimused ja kord**

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 2, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 27 lõike 5 alusel ning arvestades haridus- ja teadusministri 19. augusti 2010. a määrust nr 43 „Õpilase kooli vastuvõtmise üldised tingimused ja kord ning koolist väljaarvamise kord”.

**1. peatükk
Üldsätted****§ 1. Reguleerimisala**

(1) Tartu linna munitsipaalpõhikooli ja -gümnaasiumi vastuvõtu kord (edaspidi *kord*) reguleerib Tartu Linnavalitsuse hallatava asutusena tegutsevasse põhikooli ja gümnaasiumisse (edaspidi *kool* või *koolid*) õpilase vastuvõtu korralduse üldisi aluseid ning kooli direktorile kooli vastuvõtu tingimuste kehtestamise õiguse andmist.

(2) Käesolev kord ei reguleeri õpilaste hariduslike erivajadustega õpilaste klassi või rühma vastuvõtmist või üleviimist, milleks on tingimused ja korra kehtestanud haridus- ja teadusminister.

§ 2. Põhikooli õppekohad

(1) Põhikooli klassi õppekohtade arv võrdub klassitäitumuse ülemise piinormiga või suurendatud või vähendatud klassitäitumuse piinormiga. Õppekoht on vaba, kui klassi õpilaste nimekirjas on õppekohtade arvust vähem õpilasi.

(2) Põhikoolis avatavate esimeste klasside arvu kinnitab Tartu Linnavalitsus (edaspidi *linnavalitsus*) korraldusega detsembrikuus järgneva õppeaasta kohta, tagades õppekoha kõikidele Tartu linnas elavatele lastele, kellel tekib koolikohustus ja kellel on käimasoleval õppeaastal koolikohustuse täitmine edasi lükatud. Vajadusel muudab linnavalitsus avatavate esimeste klasside arvu jooksvalt enne õppeaasta algust.

§ 3. Põhikoolis klassitäitumuse ülemise piinormi suurendamine ja vähendamine

(1) Kooli direktor võib vajadusel algatada põhikooli klassi või avatava klassi puhul seaduses ettenähtud klassitäitumuse ülemisest piinormist suurema piinormi kehtestamise, tehes kooli hoolekogule asjakohase põhjendatud ettepaneku.

(2) Kooli direktor peab linnavalitsuse haridusosakonna (edaspidi *haridusosakond*) ettepanekul algatama põhikooli klassis või avatavas klassis täiendava õppekoha loomise klassitäitumuse ülemise piinormi suurendamisega, kui see on vajalik lapsele elukohajärgse kooli määramiseks.

(3) Kooli hoolekogu arutab kooli direktori ettepanekut esimesel võimalusel mõistliku aja jooksul ning otsustab, kas on nõus suurendama klassitäitumuse piirnormi või mitte.

(4) Pärast kooli hoolekogult nõusoleku saamist esitab kooli direktor haridusosakonnale ettepaneku klassitäitumuse ülemise piirnormi suurendamiseks koos viitega hoolekogu vastavale otsusele.

(5) Konkreetsetes klassis klassitäitumuse ülemise piirnormi suurendamise otsustab linnavalitsus korraldusega kuni üheks õppeaastaks juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud. Linnavalitsus võib suurendada klassitäitumuse ülemist piirnormi kuni 26 õpilaseni klassis ning põhjendatud hädavajadusel kuni 28 õpilaseni klassis.

(6) Kui käimasoleva õppeaasta põhikooli klasside õpilaste arvu põhjal on kooli direktorile ilmne, et klassitäitumuse ülemine piirnorm vajab järgneval õppeaastal suurendamist, siis algatab direktor klassitäitumuse ülemise piirnormi suurendamise arvestusega, et linnavalitsus saab vastava otsuse teha enne õppeaasta algust.

(7) Linnavalitsus kehtestab põhjendatud vajaduse korral (sh tervisekaitse- ja ohutusnõuete täitmine) klassile seaduses ettenähtud klassitäitumuse ülemisest piirnormist väiksema klassitäitumuse ülemise piirnormi. Klassitäitumuse ülemise piirnormi vähendamine toimub samas korras klassitäitumuse ülemise piirnormi suurendamisega.

§ 4. Gümnaasiumi õppekohad

(1) Gümnaasiumis esmakordselt õpinguid alustavatele isikutele loodavate õppekohtade arvu kooliti kinnitab linnavalitsus korraldusega detsembrikuus järgneva õppeaasta kohta, arvestades võimalusel kooli direktorite ettepanekuid ja tagades õppekohad 85 protsendile Tartu linnas põhikooli lõpetavatele õpilastele. Täiendavalt luuakse juurde õppekohti mujal põhikooli lõpetanud õpilastele.

(2) Käesoleva paragrahvi esimese lõike alusel kinnitatud õppekohtade arvule vastav arv õppekohti luuakse kolmeks õppeaastaks.

(3) Vaba õppekoht on käesoleva paragrahvi 1 lõike alusel loodud õppekoht, millele ei ole vastu võetud õpilast.

§ 5. Kooli vastuvõtu tingimuste kehtestamine

(1) Linnavalitsuse kehtestatud tingimustel määratud elukohajärgne põhikool, v.a ülelinnalise vastuvõtuga põhikool, lähtub õppekohtade täitmisel käesolevast korrast ja linnavalitsuse kehtestatud tingimustest.

(2) Ülelinnalise vastuvõtuga põhikooli direktor kehtestab käskkirjaga kooli vastuvõtu tingimused, milles esitatakse esimeses klassis moodustatavatele õppekohtadele ja põhikooli vabadele õppekohtadele õpilaste vastuvõtu tingimused. Vastava käskkirja eelnõu esitatakse enne allkirjastamist, hiljemalt 31. detsembriks, haridusosakonnale kooskõlastamiseks.

(3) Gümnaasiumi direktor kehtestab käskkirjaga kooli vastuvõtu tingimused, milles esitatakse gümnaasiumis õpinguid esmakordselt alustavatele isikutele loodavatele õppekohtadele ja gümnaasiumi vabadele õppekohtadele õpilaste vastuvõtu tingimused, sealhulgas teadmiste ja oskuste hindamise kord. Vastava käskkirja eelnõu esitatakse enne allkirjastamist hiljemalt 15. veebruariks haridusosakonnale kooskõlastamiseks.

(4) Kui gümnaasiumi direktor pole hiljemalt veebruarikuu viimasel päeval vastuvõtutingimusi

kinnitanud ja neid avalikustanud, toimub vastuvõtt eelneval aastal kehtinud vastuvõtutingimuste alusel.

(5) Kooli direktori kinnitatud vastuvõtutingimused peavad vastama õigusaktidega sätestatud nõuetele, võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttele ning tagama õppekoha täitmise läbipaistvuse ja isiku kooli vastuvõtmise kohta tehtud otsuse objektiivse põhjendamise võimalikkuse.

(6) Kool, mille tegutsemise vormiks on ühe asutusena tegutsev põhikool ja gümnaasium, ei või gümnaasiumisse õpilaste vastuvõtmisel luua eelistingimusi samas koolis põhihariduse omandanud isikule.

§ 6. Kooli vastuvõtu taotlemiseks vajaliku teabe avaldamine

(1) Haridusosakond avalikustab:

1) elukohajärgsete põhikoolide, välja arvatud ülelinnalise vastuvõtuga põhikoolide, esimeste klasside vabade õppekohtade ajakohase arvu alates 1. maist ja põhikooli vabade õppekohtade ajakohase arvu jooksvalt;

2) ülelinnalise vastuvõtuga põhikoolides järgneval õppeaastal moodustatavate esimeste klasside vabade õppekohtade ajakohase arvu alates 15. märtsist ja põhikooli vabade õppekohtade ajakohase arvu jooksvalt.

(2) Gümnaasium avaldab kooli kodulehel gümnaasiumis õpinguid esmakordselt alustavatele isikutele loodava õppekohtade arvu alates 1. märtsist ja vabade õppekohtade ajakohase arvu jooksvalt.

(3) Kool avaldab õppeaasta jooksul kooli kodulehe kaudu:

- 1) kooli vastuvõtu tingimused;
- 2) käesoleva korra.

2. peatükk Vastuvõtt põhikooli

§ 7. Põhikooli vastuvõtmise taotlemine

(1) Lapse põhikooli esimesse klassi vastuvõtmiseks esitab vanem koolile taotluse üldjuhul alates 15. märtsist kuni 30. aprillini. Koolil ei ole õigus keelduda hiljem saabunud taotluse menetlemisest. Vanem lisab taotlusele:

- 1) lapse isikut tõendava dokumendi (selle puudumisel sünnitunnistuse või -tõendi) ametlikult kinnitatud ära kirja või väljavõtte;
- 2) enda isikut tõendava dokumendi ametlikult kinnitatud ära kirja või väljavõtte, välja arvatud juhul, kui taotlus on kinnitatud digitaalallkirjaga;
- 3) koolieelse lasteasutuse õppekava täitnud sisseastuja puhul koolivalmiduskaardi.

(2) Ühest põhikoolist teise üleminekul esitab vanem (täisealise õpilase puhul õpilane ise) uuele põhikoolile taotluse, millele lisab:

- 1) õpilase isikut tõendava dokumendi (selle puudumisel sünnitunnistuse või -tõendi) ametlikult kinnitatud ära kirja või väljavõtte, välja arvatud juhul, kui taotlus on kinnitatud õpilase digitaalallkirjaga;
- 2) kui taotluse esitab vanem, siis vanema isikut tõendava dokumendi ametlikult kinnitatud ära kirja või väljavõtte, välja arvatud juhul, kui taotlus on kinnitatud digitaalallkirjaga;
- 3) ametlikult kinnitatud väljavõtte õpilase tervisekaardist;
- 4) ametlikult kinnitatud väljavõtte õpilasraamatust;

5) direktori allkirja ja kooli pitsoriga kinnitatud klassitunnistuse, kui õpilane arvatakse koolist välja pärast õppeperioodi lõppu;

6) direktori allkirja ja kooli pitsoriga kinnitatud klassitunnistuse ning hinnetelege jooksva õppeveerandi hinnetega, kui õpilane arvatakse koolist välja õppeveerandi kestel.

(3) Õpilane, kes on eelnevad õpingud läbinud välisriigis, lisab taotlusele käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 3-6 nimetatud dokumentide asemel välisriigi õppeasutuses omandatud haridust või läbitud õpet tõendava dokumendi või selle ametlikult kinnitatud ära kirja.

§ 8. Õpilase vastuvõtmine põhikooli

(1) Põhikool on kohustatud vastu võtma kõik lapsed, kelle jaoks kool on linnavalitsuse kehtestatud tingimustel määratud elukohajärgseks põhikooliks. Õpilasele tagatakse õppekoht taotluses märgitud ajast. Kool teavitab vanemat õppekoha tagamisest viie tööpäeva jooksul.

(2) Vaba õppekoha avatavas või tegutsevas klassis täidab ülelinnalise vastuvõtuga põhikooli direktor kooli vastuvõtu tingimuste alusel ja muu põhikool taotluste saabumise ajalisel järjekorras, arvestades, et kooli direktor ei võta õpilast põhikooli vastu, kui:

1) koolis ei ole sobivas klassis vaba õppekohta;

2) sobivat vaba õppekohta on vaja klassikursust kordama jäävale õpilasele;

3) sobivat vaba õppekohta on vaja õpilasele, kellele taotluse saanud põhikool on elukohajärgne põhikool, et vältida õppeaasta kestel klasside arvu suurenemist;

4) klassitäitumuse ülemist piirnormi on suurendatud, kuid kool soovib taastada seadusejärgset klassitäitumuse ülemist piirnormi;

5) samale vabale õppekohale on esitatud taotlus ajaliselt varem (kui üheaegselt esitab taotluse mitu vanemat, siis eelistatakse vanema taotlust, kelle peres olev laps õpib juba samas põhikoolis).

(3) Põhikool teavitab vanemat lapse vabale õppekohale vastuvõtmisest või õppekoha tagamisest viie tööpäeva jooksul.

(4) Lapse vastuvõtmise põhikooli klassi otsustab kooli direktor käskkirjaga.

(5) Õpilase põhikooli vastuvõtmisest teavitatakse tema senist põhikooli.

3. peatükk

Vastuvõtt gümnaasiumisse

§ 9. Gümnaasiumis õppima asumiseks vastuvõtu taotluse esitamine

(1) Gümnaasiumis õpingute esmakordseks alustamiseks esitab õpilane (alaealise õpilase puhul tema vanem) kooli taotluse ajavahemikul 15. juuni kuni 28. juuni, millele lisab:

1) õpilase isikut tõendava dokumendi (selle puudumisel sünnitunnistuse või -tõendi) ametlikult kinnitatud ära kirja või väljavõtte, välja arvatud juhul, kui taotlus on kinnitatud õpilase digitaalallkirjaga;

2) kui taotluse esitab vanem, siis ka vanema isikut tõendava dokumendi ametlikult kinnitatud ära kirja või väljavõtte, välja arvatud juhul, kui taotlus on kinnitatud digitaalallkirjaga;

3) ametlikult kinnitatud väljavõtte õpilase tervisekaardist;

4) õpilase põhihariduse omandamist tõendava dokumendi ametlikult kinnitatud ära kirja.

(2) Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumi gümnaasiumiosas õppima asumiseks võetakse dokumente üldjuhul vastu 25. augustini.

(3) Kui õpilane on gümnaasiumis varem õppinud, esitab ta (alaealise õpilase puhul tema vanem)

gümnaasiumis õppima asumiseks taotluse, millele lisab lisaks käesoleva paragrahvi esimeses lõikes loetletud dokumentidele:

- 1) ametlikult kinnitatud väljavõtte õpilasraamatust;
- 2) direktori allkirja ja kooli pitsoriga kinnitatud õpinguraamatu jooksva õppeaasta kohta, kui õpilane arvatakse koolist välja pärast õppeperioodi lõppu;
- 3) direktori allkirja ja kooli pitsoriga kinnitatud õpinguraamatu ning hinnetelehe kursuse hinnetega, kui õpilane arvatakse koolist välja õppeveerandi kestel.

(4) Õpilane, kes on eelnevad õpingud läbinud välisriigis, lisab taotlusele käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1-3 nimetatud dokumentide asemel välisriigi õppeasutuses omandatud haridust või läbitud õpet tõendava dokumendi või selle ametlikult kinnitatud ära kirja.

§ 10. Õpilaste gümnaasiumisse vastuvõtu korraldamine

(1) Gümnaasiumis loodavale või vabale kohale õpilaste vastuvõtmise korraldab kooli direktor kooli vastuvõtu tingimuste kohaselt.

(2) Kui kooli vastuvõtu tingimustes on ette nähtud gümnaasiumis õpinguid esmakordselt alustada sooviva isiku teadmiste kontrollimine testimise, eksami, ülesannete lahendamise või muul teadmiste ja oskuste kontrollimise viisil (edaspidi *sisseastumiseksam*), viib gümnaasium sisseastumiseksami läbi kooli vastuvõtu tingimustes ettenähtud aegadel.

(3) Kool korraldab sisseastumiseksamitel osalenud isikute teavitamise sisseastumiseksami tulemustest kooli kodulehe vahendusel, kooli teadetetahvlil või muul viisil. Isikute teavitamise täpsemad põhimõtted on ette nähtud kooli vastuvõtu tingimustes.

(4) Sisseastumiseksamil osalenud isikul ja tema vanemal on õigus tutvuda sisseastumiseksami tulemuste ja hindamisega ning saada selle kohta selgitusi 30 päeva jooksul pärast sisseastumiseksami tulemuste selgumist. Kool säilitab sisseastumiseksami kirjalikke töid 90 päeva pärast sisseastumiseksami toimumist.

§ 11. Õpilase gümnaasiumisse vastuvõtmine

(1) Gümnaasiumisse võetakse vastu õpilane, kes on täitnud kooli vastuvõtu tingimused, kui gümnaasiumis on õpilasele võimalik tagada loodav õppekoht või pakkuda vaba õppekohta.

(2) Õpilase gümnaasiumi vastuvõtmise otsustab kooli direktor käskkirjaga. Järgneval õppeaastal gümnaasiumis õpinguid esmakordselt alustavate õpilaste vastuvõtmise otsustab kooli direktor üldjuhul 1. juuliks.

(3) Kooli direktor teavitab õpilast gümnaasiumisse vastuvõtmisest esimesel võimalusel, kuid vähemalt viie tööpäeva jooksul vastava otsuse tegemisest.

4. peatükk Lõppsätted

§ 12. Kooli vastuvõtu taotluse vorm

Käesoleva korra paragrahvi 7 lõikes 1 ja 2 nimetatud taotluse soovituslik vorm kehtestatakse käesoleva korra lisana 1 ja paragrahvi 9 lõikes 1 ja 3 nimetatud taotluse soovituslik vorm kehtestatakse käesoleva korra lisana 2.

§ 13. Varasemate õigusaktide kehtetuks tunnistamine

Kehtetuks tunnistatakse Tartu Linnavolikogu [10. veebruari 2011. a määrus nr 32](#) „Tartu linna munitsipaalpõhikooli ja –gümnaasiumi vastuvõtu tingimused ja kord”.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus , 05.12.2013 istungi protokoll nr 87**

Ettekandja: **Tiia Teppan**

Õiend

Tartu Linnavolikogu Määruse "Tartu linna munitsipaalpõhikooli ja -gümnaasiumi vastuvõtu tingimused ja kord" juurde

Õpilaste vastuvõtmist kooli reguleerib põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 27 ning haridus- ja teadusministri 19. augusti 2010. a määrus nr 43 „Õpilase kooli vastuvõtmise üldised tingimused ja kord ning koolist väljaarvamise kord”.

Mõlemad õigusaktid annavad kooli pidajale või kooli pidaja volitusel kooli direktorile õiguse kehtestada täpsemad vastuvõtu tingimused ja kord. Tartu linnas on välja kujunenud pädevuste jaotus, kus vastuvõtu taotlemise üldise korra kehtestab kooli pidaja ja kooli direktor kinnitab vastava volituse alusel kooli vastuvõtu tingimused, mille alusel otsustatakse õpilaste kooli vastuvõtmine.

Käesolevas eelnõus jätkatakse väljakujunenud traditsioone. Reguleeritud on vastuvõtu korralduse üldised alused ja lahti mõtestatud üldised terminid (õppekoht) ning koolidele antakse vastav volitus ise kinnitada vastuvõtu tingimused.

Kui senini pidid kõik koolid kinnitama vastuvõtu tingimused, siis eelnõu kohaselt ei pea elukohajärgsed põhikoolid, va ülelinnalise vastuvõtuga põhikoolid, vastuvõtu tingimusi kehtestama, sest nende tegevuse eesmärgiks on võimaldada põhiharidust kooli lähedal elavatele õpilastele, st lastele, kellele see kool on määratud elukohajärgseks kooliks.

Kooli vastuvõtu õigusliku regulatsiooni teeb killustatuks asjaolu, et kooli vastuvõtu korra kinnitab kooli pidaja, seega on vastavalt KOKS § 22 lõikele 2 kooli vastuvõtu korra kinnitamine linnavolikogu ülesanne. Samas on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 10 lg 1 kohaselt elukohajärgse kooli määramise tingimuste ja korra kehtestamine linnavalitsuse pädevuses. Seega koosneb põhikoolide osas regulatsioon kahest õigusaktist: linnavolikogu kehtestatavast vastuvõtu korrast ja linnavalitsuse kehtestatavast elukohajärgse kooli määramise tingimustest ja korrast. Need kaks õigusakti peavad koostöös tagama kõikidele õpilastele ligipääsu põhiharidusele.

Eelnimetatud killustatuse tõttu ei ole esitatud eelnõus defineeritud, millised erinevad koolid on Tartu koolivõrgus. Käesolevas eelnõus lähtutakse koolide peamistest liikidest - põhikoolist ja gümnaasiumist. Lähtuvalt linnavalitsuse kehtestatavast elukohajärgse kooli määramise tingimustest saab põhikoole omakorda liigitada:

- 1) elukohalähedane elukohajärgne põhikool (määratakse õpilasele kooli ja elukoha läheduse alusel linnavalitsuse kehtestatud tingimustel);
- 2) ülelinnalise vastuvõtuga põhikool, mis loetakse linnavalitsuse vastava määrusega samuti elukohajärgseks põhikooliks vanema vastava soovi alusel;
- 3) hariduslike erivajadustega õpilaste kool (käesolev eelnõu ei reguleeri nendes koolidesse vastuvõttu, kuna seal on kehtestatud eraldi tingimused).

Ülelinnalise vastuvõtuga põhikoolid on Miina Härma Gümnaasium, Tartu Annelinna Gümnaasium, Tartu Vene Lütseum (alates 01.09.2014 põhikool). Linnavalitsuse kehtestatavate tingimuste kohaselt on ka nimetatud koolid elukohajärgsed koolid, kuid nende koolide elukohajärgseks kooliks määramise tingimused on teised, peamiselt vanema vastav soov.

Elukohalähedased elukohajärgsed põhikoolid on Tartu Descartes'i Lütseum (alates 01.08.2014 põhikool), Tartu Forseliuse Kool, Tartu Karlova Gümnaasium (alates 01.09.2014 põhikool), Tartu Kesklinna Kool, Tartu Kivilinna Gümnaasium (alates 01.08.2014 põhikool), Tartu Kommertsgümnaasium (alates 01.08.2014 põhikool), Tartu Kunstigümnaasium (alates 01.09.2014

põhikool), Tartu Mart Reiniku Kool, Tartu Raatuse Kool, Tartu Tamme Gümnaasium (ümberkorraldamine 2015. aastal), Tartu Veeriku Kool.

PGS § 10 lg 1 kohaselt arvestab linnavalitsus elukohajärgse kooli määramisel oluliste asjaoludena esmajärjekorras õpilase elukoha lähedust koolile, sama pere teiste laste õppimist samas koolis ja võimaluse korral vanemate soove.

Linnavalitsus on koostöös OÜga Pikel kujundamas e-keskkonda (ARNO), mis määrab lapsele automaatselt kooli ja elukoha vahemaa ning vabade õppekohtade alusel elukohajärgse põhikooli, nõ elukohalähedase põhikooli. Seega on linnavalitsus loobumas piirkonnapõhisest lähenemisest elukohajärgsete koolide määramisel. Sama e-keskkonna kaudu saab vanem esitada linnavalitsusele soovi ka elukohajärgse kooli muutmiseks, nt lapse panemiseks õdede-vendade kooli, elukohavahetus jne.

Üldistatult hakkab esimeste klasside komplekteerimine tulevikus toimuma järgmiselt:

- 1) eelneva aasta detsember - järgmise aasta 1. märts toimub rahvastikuregistrist kooliminevate laste andmete import ARNOsse ja kooli ning kodu vahelise vahemaa arvutamine (nii linnulennult kui jalgsi vahemaana);
- 2) 5. märtsiks esitavad oma andmed ülelinnalise vastuvõtuga koolid ja need kantakse ARNOsse;
- 3) 5. märtsil paigutab ARNO lapsed automaatselt esimestesse klassidesse;
- 4) 10. märtsil tehakse rahvastikuregistri alusel viimane andmete uuendamine;
- 5) 5.-15. märts haridusosakond kontrollib, kas kõik lapsed on paigutatud koolidesse ning lahendab olukordi, mis on programmil jäänud lahendamata;
- 6) 15. märtsil avaldatakse ARNO kaudu andmed vanematele;
- 7) 15. märts - 15. aprill saavad vanemad esitada taotlusi elukohajärgse kooli muutmiseks (õe-vennaga seotud taotlused rahuldatakse kohe, ülejäänud taotlused lahendatakse pärast 15. aprilli elukohaläheduse alusel või vabade kohtade olemasolul vanemate soovide alusel);
- 8) 15. märts - 30. aprill saavad vanemad esitada koolidesse käesoleva korra alusel vastuvõtu taotlusi (kui vanem ei soovi määratud elukohajärgse kooli muutmist, võib ta kohe kooli pöörduda ja teha vastava vastuvõtu taotluse);
- 9) alates 1. maist jagavad vabu kohti koolid (elukohalähedased põhikoolid jagavad neid taotluste saamise järjekorras käesoleva korra alusel, ülelinnalise vastuvõtuga koolid vastavalt kooli vastuvõtu tingimuste alusel, kusjuures ülelinnalised koolid alustavad vabade kohtade jagamist alates 15.03.).

Eelkirjeldatud regulatsiooni näeb linnavalitsus täpsemalt ette elukohajärgse kooli määramise tingimustes ja korras. Käesolevas eelnõus on mitu kuupäeva, mis on omakorda seotud elukohajärgse kooli määramise ajakavaga.

Esitatud eelnõust tulevad järgmised peamised regulatsioonid:

- 1) Elukohalähedane elukohajärgne põhikool võtab vastu lapsed, kellele kool on elukohajärgne kool ning vabade kohtade olemasolul vanemate taotluste alusel lapsed, kellele kool ei ole elukohajärgne kool. Taotluste menetlemisel lähtutakse ajalisest järjekorrast, kusjuures eelnõu § 8 lg 2 on loetletud juhud, kui kool ei pea õpilast vabale kohale vastu võtma. Koolil endal ei ole vastuvõtu tingimusi.
- 2) Ülelinnalise vastuvõtuga põhikool võtab õpilasi vastu kooli vastuvõtu tingimuste alusel. Kool koostöös hoolekoguga seab tingimused, millele sisseastuja peab vastama ning määratleb, kuidas tingimuste täitmist hinnatakse. Tingimused esitatakse kooskõlastamiseks ka haridusosakonnale.
- 3) Gümnaasiumis korraldab vastuvõtu kooli direktor kooli vastuvõtu tingimuste alusel. Vastuvõtu tingimused esitatakse kooskõlastamiseks haridusosakonnale. Kooskõlastamise käigus tagab haridusosakond, et ülelinnaliselt kokkulepitud tingimused oleksid kõikidel gümnaasiumitel ühetaoliselt kajastatud. Nt on üheks ülelinnaliselt kokkulepitud kriteeriumiks, et gümnaasiumisse

ei võeta last, kellel on põhikooli lõputunnistusel mitterahuldav hinne. 2014/2015. õppeaasta kohta on Tartu gümnaasiumid kokku leppinud, et iga gümnaasium teeb sisseastumiseksamid kahel päeval, kusjuures päevad valitakse nii, et kõikidel soovijatel on võimalik sisseastumiseksameid teha 5 gümnaasiumisse (Hugo Treffneri Gümnaasium, Miina Härma Gümnaasium, kolme kooli baasil asutatav gümnaasium, Tartu Jaan Poska Gümnaasium, Tartu Tamme Gümnaasium; Tartu Annelinna Gümnaasiumisse võetakse õpilasi vastu põhikooli lõputunnistuse alusel vestluse tulemusel).

Seega on ülelinnalisel põhikoolil ja gümnaasiumil võimalus koostöös hoolekoguga kujundada kooli vastuvõtu tingimused.

Lisaks munitsipaalpõhikoolidele ja -gümnaasiumitele on Tartu koolivõrgus ka üks kutseõppeasutus - Tartu Kutsehariduskeskus, mis võtab samuti õpilasi vastu põhikoolijärgselt, st osaliselt tagatakse põhikooli lõpetajatele õppekohad Tartu Kutsehariduskeskuse kaudu.

Käesolev eelnõu ei reguleeri vastuvõttu Tartu Kutsehariduskeskusesse, kuna kutseõppeasutuse seaduse § 25 lg 5 kohaselt kehtestab õpilaste kooli vastuvõtu korra haridus- ja teadusminister. Kooli pidajale ei ole antud vastavat volitusnormi, seega ei saa kooli pidaja reguleerida vastuvõttu Tartu Kutsehariduskeskusesse. Viidatud seaduse § 25 lg 4 kohaselt on vastuvõtutingimused ette nähtud kutsestandardis, riiklikus õppekavas või kooli õppekavas. Haridus- ja Teadusminister on kehtestanud vastuvõtu korra oma 28. augusti 2013 määrusega nr 25 (<https://www.riigiteataja.ee/akt/129082013018>).

Vaatamata sellele, et kooli pidajal ei ole pädevust reguleerida õpilaste vastuvõtmist Tartu Kutsehariduskeskusesse ja et Tartu linna põhikoolide lõpetajad saavad kutsehariduskeskusesse astuda üldistel alustel mujal Eestist pärit õpilastega, tuleb gümnaasiumi õppekohtade planeerimisel arvestada ka Tartu Kutsehariduskeskuse õppekohtadega.

Järgnevalt selgitame eelnõu vastavaid regulatsioone nende esitamise järjekorras.

I Üldsätted

Üldsätete all sätestatakse õppekohtade arvu leidmise viis. Õppekohtade arvu on vaja teada, kuna sellest lähtuvalt on võimalik teada saada, kas koolil on vaba õppekohta või mitte. Kui õppekohtade arvust maha arvata klassi või kooli õpilaste nimekirjas olevate õpilaste arv, siis selgub, kas ja kui palju on koolis vabu kohti.

Vaba õppekoha kaudu saab vanem või sisseastuja teada, kas tal on võimalik oma valitud koolis saada õppekohta või mitte. See on esimene eeldus, mis peab olema vanema või sisseastuja taotluse rahuldamiseks täidetud. Seejärel saab kool kas käesoleva määruse või oma vastuvõtu tingimuste alusel otsustada, kas sisseastuja võetakse kooli või mitte.

Vabade õppekohtade arv peab olema selgelt ja läbipaistvalt tuvastatav. Vanema ja sisseastuja õiguste teostamine ei saa jääda selle taha, et pole võimalik tuvastada õppekohtade arvu.

Põhikooli õppekohtade arv tuvastatakse üldjuhul klassitäitumise ülemise piirnormi alusel. Seega on põhikooli klassis üldjuhul 24 õppekohta. Kui linnavalitsus on konkreetse klassi ülemist piirnormi suurendanud või vähendanud, siis vastab õppekohtade arv suurendatud või vähendatud piirnormile. Kui klassi õpilaste nimekirjas on nt 22 last, siis on selles klassis 2 vaba õppekohta, millele vastuvõtmist saab vanem või sisseastuja taotleda.

Täpsustatud menetluskord on ette nähtud klassitäitumise ülemise piirnormi suurendamiseks ja vähendamiseks. PGSi kohaselt võib kooli pidaja otsustada klassitäitumise ülemise piirnormi

suurendamise või vähendamise. Tartu linnas teeb vastava otsuse kooli pidaja nimel linnavalitsus, kusjuures käesoleva eelnõuga sätestab linnavolikogu, et ülemist piirnormi on võimalik suurendada kuni 26 õpilaseni ja põhjendatud hädavajadusel kuni 28 õpilaseni. Seega on linnavalitsusele ette antud piirid ülemise piirnormi suurendamisel.

Kuna Tartu põhikoolid on enamasti kolme või enama paralleelklassiga (v.a paar erandit), siis on nt 29. lapse lisandumisel koolil võimalik moodustada eraldi klass. Sellisel juhul on paralleelklassides keskmiselt 21-22 last.

Uue regulatsioonina on lisatud täiendava õppekoha loomine elukohajärgse kooli määramiseks (eelnõu § 3 lg 2). Kui haridusosakonda pöördub vanem, kelle lapsele on vaja määrata elukohajärgne kool ja kõiki asjaolusid arvestades ei ole mõistlik määrata elukohajärgseks kooliks lähim vaba õppekohaga kool, siis algatab kooli direktor haridusosakonna ettepanekul täiendava õppekoha moodustamise. Vastav menetlus viiakse läbi vajadusepõhiselt üksikjuhtumi asjaolude alusel.

Gümnaasiumis kinnitab loodava õppekohtade arvu linnavalitsus. Vastav õppekohtade arv kehtib kuni vastava lennu lõpetamiseni, s.t ka gümnaasiumi 2. ja 3. aastal. Kui vastaval aastal on õpilasi vähem linnavalitsuse kinnitatud õppekohtadest, on gümnaasiumis vaba õppekoht. Sisseastujal on õigustatud ootus, et kui ta täidab kooli vastuvõtu tingimused, on tal õigus olla kooli vastu võetud.

Linnavalitsus tagab gümnaasiumi õppekohtade arvu kinnitamisel, et 85 protsendile Tartu linnas põhikooli lõpetajatest oleksid tagatud õppekohad. Varasema kolme aasta põhjal saame öelda, et keskmiselt 83 protsenti Tartus põhikooli lõpetanutest jätkavad õppimist gümnaasiumis (sh mujal gümnaasiumis õpinguid jätkavad õpilased). Lisaks on tulnud õpilasi ka mujalt. 2013/2014. õppeaastal asus Tartu gümnaasiumites õppima 970 õpilast, kellest 233 õpilast oli põhikooli lõpetanud mujal ja 737 õpilast lõpetasid põhikooli Tartus (seejuures oli 2012/2013. õppeaastal põhikooli lõpetajaid 953). Täiendavate õppekohtade loomist hinnatakse varasemate aastate statistiliste analüüside alusel, arvestades Tartu ümbruses toimuvaid koolivõrgu muudatusi.

Kui 85%le Tartu põhikoolide lõpetajatest tagatakse õppekohad gümnaasiumis, siis 15% on tagatud õppekohad Tartu Kutsehariduskeskuses.

Vanematele ja sisseastujatele võrdsete tingimuste loomiseks on oluline vastuvõtuga seotud teabe avaldamine. Soovijatel peab olema võimalik tutvuda vabade õppekohtade arvuga, vastuvõtu tingimuste ja korraga. Põhikooli vabade õppekohtade arvu avaldab haridusosakond ARNO kaudu, gümnaasiumi vabade õppekohtade andmed peavad olema kooli kodulehel.

Kui õpilase kooli vastuvõtmine eeldab vaba õppekoha olemasolu, siis otsus õpilase kooli vastuvõtmise kohta teeb kool käesoleva korra või kooli vastuvõtu tingimuste alusel.

Elukohajärgsel koolil on peamine kohustus võtta vastu lapsed, kellele kool on elukohajärgne kool ning vabad kohad saavad nad jagada käesoleva korra alusel. Vastuvõtu tingimused on olulised ülelinnalise vastuvõtuga põhikoolides, kus vanemate taotlusi rahuldatakse vastavate soovide alusel, ja gümnaasiumites. Kokkuleppel Tartu koolijuhtide esindajatega peakski tulevikus vastuvõtu tingimused kehtestama ainult ülelinnalise vastuvõtuga põhikoolid ja gümnaasiumid. Eelnõus antakse neile vastav volitus.

Eraldi peatükis on reguleeritud vastuvõttu põhikooli ja vastuvõttu gümnaasiumisse.

Eelnõu kohaselt saab põhikooli vastuvõtu taotlusi esitada üldjuhul 15. märtsist kuni 30. aprillini. Samas tuleb koolidel menetleda ka hiljem laekunud taotlusi. Nimetatud regulatsiooniga väljendame oma soovi, et vanemad peaksid üldjuhul taotluse esitama nimetatud perioodil.

Ajavahemik on sarnane praegu praktikas rakendatud ajavahemikuga. Tavaliselt alustasid koolid enda väljakuulutatud ajal märtsikuus või aprillikuus taotluste vastuvõtmist. Üldjuhul esitasid vanemad taotlused paari nädala jooksul. Loomulikult oli ka erandeid. Üksikud taotlused laekusid ka augustikuu lõpus. Meie soov on aga selline, et valdav olukord esimeste klasside komplekteerimisel kujuneks 30. aprilliks. Seejärel hakkab põhikool otsima õpilasi, kellele ta on määratud elukohajärgseks kooliks, kuid kes pole taotlust esitanud. Vastav regulatsioon kajastatakse elukohajärgse põhikooli määramise korras. Taotluste esitamise aeg on kooskõlas elukohajärgse põhikooli määramise või muutmise ajakavaga.

Eelnõus on reguleeritud ka vastuvõtu taotlusele lisatavad dokumendid, kuigi selleks puudub otsene vajadus, sest need on loetletud ka haridus- ja teadusministri vastavas määruses. Sellegipoolest tuleb arvestada, et korra üheks adressaadiks on lapsevanem. Tema võiks saada vastuvõtu taotlemiseks vajaliku regulatsiooni ühest õigusaktist ega peaks võrdlema mitut õigusakti. Seepärast on korratud määruses olevat dokumentide loetelu.

Põhikooli vastuvõtu puhul on sätestatud, et põhikool on kohustatud vastu võtma lapsed, kelle jaoks on kool elukohajärgne. Vaba õppekoha jagamisel lähtub ülelinnalise vastuvõtuga põhikooli kooli vastuvõtu tingimustest, muu elukohajärgne kool aga saab keelduda taotluse rahuldamisest käesolevas eelnõus loetletud alustel.

Gümnaasiumisse astumise taotlusi võtab kool endiselt vastu perioodil 15. juuni kuni 28. juuni ning 1. juuliks peab kooli direktor otsustama õpilaste vastuvõtmise.

Kehtivas korras on haridusosakonnale antud volitus määrata gümnaasiumite sisseastumiseksamite ajad. Tulevikus, kui meie koolivõrgus on 6 gümnaasiumit (lisaks Tartu Täiskasvanute Gümnaasiumi ja Tartu Herbert Masingu Kooli gümnaasiumiosale), pole taoline sekkumine vajalik. Gümnaasiumid saavad vastuvõtu tingimustes otsustada, millisel viisil õppekohad täidetakse. Haridusosakond saab vastuvõtu tingimuste kooskõlastamise kaudu tagada, et põhikooli lõpetajatele oleks tagatud piisavad võimalused sisseastumiseksamite tegemiseks.